

ARBEID I UTLAND - Sjekkliste/huskeliste for deg som har nordmenn på arbeid i utlandet

Gjøremål	Beskrivelse	Sjekket
<p>Tips/råd til ansatte som i kortere eller lengre periode skal arbeide for deg i utlandet</p>	<p>Å arbeide en periode i utlandet kan være en stor utfordring og kan bli en fantastisk erfaring for dine ansatte. For at et utenlandsopphold skal bli vellykket gjelder det å planlegge godt og starte forberedelsene i god tid.</p> <p>Her er noen tips/råd du kan gi til dine ansatte som er i gang med å planlegge arbeidsopphold i utlandet og som er klare til å flytte ut.</p>	
<p>Tillatelse til opphold og arbeid i andre land</p>	<p>Det er viktig at dine ansatte i god tid før arbeidsoppdrag i utlandet innhenter nødvendige tillatelser. Aktuelle tillatelser kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visum for innreise • Oppholdstillatelse med rett til arbeid <p>For undersøkelse av hvilke tillatelser som er nødvendige kan man kontakte det aktuelle lands ambassade eller utenriksstasjon i Norge. Hvis det aktuelle land ikke er representert i Norge, vil UD (www.utenriksdepartementet.no) bistå med opplysninger om hvor man kan henvende seg.</p> <p>Norge har inngått avtaler om visumfrihet med en rekke land. Hvilke land dette er kan Utlendingsdirektoratet (www.udi.no) gi opplysninger om. Slik visumfrihet er ofte knyttet til opphold av midlertidig karakter inntil tre måneder for eksempel på feriereiser, forretningsreiser ol.</p> <p>Ved opphold med lengre varighet enn tre måneder eller arbeidsopphold utover det som kan karakteriseres som en forretningsreise, må man som hovedregel innhente oppholdstillatelse.</p> <p>Opphold i Norden</p> <p>Norske statsborgere kan fritt bosette seg og arbeide i de nordiske land. Ingen særskilte tillatelser må innhentes.</p> <p>Opphold i andre EØS land</p> <p>Opphold inntil 3 måneder: Norske statsborgere bør ikke innhente oppholdstillatelse med adgang til å ta arbeid (arbeidstillatelse) i EU/EØS/EFTA - området dersom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de oppholder seg i EU/EØS/EFTA området inntil 3 måneder • de arbeider i EU/EØS/EFTA området i inntil 3 måneder • de arbeider i EU/EØS/EFTA området, men pendler hjem til Norge minst en gang i uken <p>Tillatelse ved opphold i mer enn 3 måneder: Norske statsborgere som oppholder seg i EU/EØS/EFTA området i mer enn i 3 måneder, må søke om oppholdstillatelse med adgang til å ta arbeid (arbeidstillatelse).</p>	

<p>Informer om flyttemelding ved utreise på arbeidsopphold i utlandet – selv om oppholdet er midlertidig</p>	<p>Melding om flytting skal gis til folkeregisteret i bosettelseskommunen i Norge dersom man skal bosette seg i utlandet eller ha et midlertidig arbeidsopphold i utlandet i minst 6 måneder.</p> <p>Kontakt Folkeregisteret i hjemstedskommunen om hvordan man skal gå fram og hvilke skjemaer man skal benytte.</p> <p>Se også i oppslagsverket "Arbeid i utland" under "Folkeregistrering ved utflytting."</p>	
<p>Skattemessige forhold ved arbeid i utlandet</p>	<p>Når ansatte sendes på midlertidig arbeidsopphold i utlandet, vil de fortsatt være skattemessig bosatt i Norge.</p> <p>Alle personer som er skattemessig bosatt i Norge er fullt ut skattepliktige til Norge. Med "full skatteplikt som bosatt" menes at vedkommende er skattepliktig hit etter globalinntektsprinsippet. Dette betyr at den ansatte er skattepliktig til Norge for hele sin inntekt og formue uansett hvor i verden inntekten er opptjent eller formuen er ervervet. Samtidig vil det ofte (avhengig av oppholdets varighet og av arbeidslandets skatteregler) oppstå skatteplikt til arbeidslandet- noe som i utgangspunktet kan bety dobbeltbeskatning av samme inntekt.</p> <p>Slik dobbeltbeskatning forebygges enten gjennom skatteavtaler Norge har inngått med andre land eller gjennom interne norske skatteregler.</p> <p>Her er det helt avgjørende å planlegge grundig, slik at man unngår dobbelt skattebelastning. Be den ansatte å ta kontakt med sitt lokale skattekontor i Norge i god tid før utreise. Skatt er et felt man kan trenge profesjonell hjelp. Se også i oppslagsverket "Arbeid i utland" under "Hovedregler for skatteplikten til Norge."</p> <p>Selv om den ansatte må betale skatt til arbeidslandet må selvangivelse fortsatt leveres til Norge fordi man under midlertidig arbeidsopphold i utlandet fortsatt er skattemessig bosatt i Norge.</p> <p>Skatteplikten ved dekning av merutgifter under arbeidsoppholdet ute, se mer om dette under emnet utgiftsdekning i oppslagsverket "Arbeid i utland"</p>	
<p>Om skattekort</p>	<p>Hvis arbeidslandet har rett til å beskatte lønnen som er opptjent der, bør den ansatte søke om endret (lavere) skattekort i Norge og legge med dokumentasjon som viser at man også skal skatte til arbeidslandet. Skattekortet er grunnlaget for beregning av forskuddstrekk. For å unngå dobbelt betaling av skatt på forskudd er det viktig at skattekortet i Norge og ordningen i utlandet er justert etter hvor man skal skatte.</p> <p>Søknad om endret skattekort sender arbeidstaker til sitt lokale skattekontor.</p> <p>Se også i oppslagsverket "Arbeid i utland" under "Norsk arbeidsgiver – Forskuddstrekk ved arbeidsoppdrag i utlandet."</p>	

<p>Medlemskap i norsk folketrygd?</p>	<p>Det er viktig at dine ansatte sjekker før utreise om medlemskapet i norsk folketrygd opprettholdes eller ikke under arbeidsoppholdet i utlandet. Husk også å avklare medlemskap for ev. familiemedlemmer som følger med på reisen. Sjekk med NAV Internasjonal på: http://www.nav.no/</p> <p>Pliktig medlemskap i norsk folketrygd opphører straks man tar arbeid i utlandet. Medlemskapet opphører likevel ikke dersom utenlandsoppholdet er midlertidig og arbeidsgiveren plikter å betale arbeidsgiveravgift av den ansattes lønn.</p> <p>Arbeidstakere som er sendt til utlandet av en arbeidsgiver med hovedsete i Norge kan søke om frivillig medlemskap i folketrygden. Søknaden settes fram for NAV Internasjonal. Medlemskap i norsk folketrygd er inngående behandlet i egen del i oppslagsverket "Arbeid i utlandet".</p> <p>Merk at det kan få betydning for medlemskapet om man reiser på arbeidsopphold til land innenfor EU, eller til land vi ikke har trygdeavtale med.</p>	
<p>Gjelder "Norsk arbeidsmiljølov" i utlandet?</p>	<p>Norsk arbeidsmiljølov gjelder ikke ved arbeid i utlandet. Hovedregelen er at det er oppdragslandets lovbestemmelser som gjelder. Husk at arbeid innenfor EU så gjelder reglene om "utsendte arbeidstakere" jf. Arbeidsmiljøloven § 1-7</p> <p>Husk også nødvendige forsikringer.</p>	
<p>Arbeidsavtale</p>	<p>Dersom den utsendte allerede er ansatt hos deg, er det viktig å inngå en tilleggsavtale knyttet til tidsrommet den ansatte skal arbeide i utlandet.</p> <p>En slik tilleggsavtale bør/skal inneholde" jf. Arbeidsmiljøloven § 14-7:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varigheten av arbeidet som skal utføres i utlandet • Valutaen lønnen skal utbetales i • Eventuell kontant- og naturalytelse som er knyttet til utenlandsarbeidet • Eventuelle vilkårene for ansattes hjemreise <p>Annet som bør tas inn (hvis aktuelt):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilleggsytelser under arbeidet ute • Dekning av flytteutgifter til/fra arbeidslandet • Dekning boutgifter i arbeidslandet og eventuelle hjemreiser i perioden • Dekning av andre merutgifter som skolegang for barn, barnehageutgifter, høyere helseutgifter med mer • Nødvendige tilleggsforsikringer som følge av utenlandsoppholdet • Mm. <p>Hvis norsk ferielovgivning skal gjelde, bør det tas inn i tilleggsavtalen.</p>	

Forsikringer	Sørg for at den ansatte ordner med nødvendige forsikringer i god tid før utreise. Sjekk hvilke forsikringer som fortsatt gjelder når man er på arbeidsopphold i utlandet og hva man bør tegne i tillegg. Det er ikke sikkert at norsk reiseforsikring gjelder ved slikt arbeid ute. Da kan det være nødvendig å tegne slik forsikring i arbeidslandet. Ta kontakt med forsikringselskapet på forhånd.	
Pass og førerkort	Informér ansatte om at de må sørge for pass og førerkort som er gyldig i hele perioden de skal være i utlandet. Det kan ofte være praktisk å fornye disse før utflytting. Skal dette gjøres fra utlandet så kan det ta lang tid. En del opplysninger og dokumentasjon må likevel innhentes fra Norge. Barna skal ha egne pass.	
Kultur og språk	<p>Be de ansatte å tenke gjennom hvilke kulturforskjeller de vil møte i arbeidslandet og hvordan de vil påvirke.</p> <p>Det er viktig å lære kulturen og språket i det landet man skal arbeide og vise vilje til å lære dette. Det kan være en viktig døråpner å vise at man prøver.</p>	
Barn skolegang i arbeidslandet	<p>Be din ansatte å undersøke på forhånd skoletilbudet i stasjoningslandet hvis barna er med. Internasjonale skoler er ofte dyre. Skolepenger for egne barn, som påløper fordi man skal opprettholde en standard på barns skolegang i utlandet som tilsvarer standarden i Norge, er på visse vilkår fradragsberettiget. Dersom arbeidsgiver dekker slike merutgifter, vil dette normalt være skattefritt.</p> <p>Se mer om dette under emnet utgiftsdekning i oppslagsverket "Arbeid i utland".</p>	